

Innkalling til møte i Forsknings- og formidlingsutvalget

Tid: 15. mai 2021, kl. 12.15

Sted: Zoom.

Innkalt: Pär Sandin (leder), Scott Rettberg, Anna Bohlin, Kari Kinn, Helga Mannsåker, Aidan Conti, Fredrik Parelus (gruppe B), Randi Neteland (gruppe B), Håvard Østrem Peersen (forskningsrådgiver), Anna Polster (sekretær)

Saker:

13/21 Godkjenning av innkalling

14/21 Protokoll fra møtet 4.5. 2021 (ikke sendt ut tidligere)

Vedlegg 1

15/21 Orienteringssaker

1. Utlysning av rekrutteringsstillinger ved LLE
2. Ny stipendiat på ALAN-prosjektet under tilsetting
3. Neste søknadsrunde til NFR i 2022
4. Parelus går inntil videre inn i FFU som representant for gruppe B

Vedlegg 2

16/21 Aktivitet og rammer for de lokale forskerskolene (diskusjonssak)

De to lokale forskerskolene som IF og LLE drifter sammen, har få faste rammer for aktivitetene som tilbys. Med unntak av å arrangere sluttseminarer (mesterklasser), er det primært lunsjmøter, gjerne med fremlegging av tekst som er de mer faste innslagene. Ønskene og forventningene fra stipendiatene til hva forskerskolene skal være og hva de skal tilby, varierer også.

Vi ønsker i første omgang en diskusjon i FFU om hva en tenker at rammene for forskerskolene skal være. Momenter å vurdere kan blant annet være:

- Bør det være et fast antall møter i forskerskolene per semester?
- Er det noe forskerskolene bør inkludere av aktiviteter i tillegg til tekstseminarer og arrangering av mesterklasser?
- Per dags dato har hver forskerskole to ledere, én vitenskapelig ansatt ved IF og én ved LLE. Er det en ide å gi en stipendiat med pliktarbeid med pliktarbeid et visst antall timer fra den administrative delen for hjelpe til med å arrangere?

17/21 Høring til langtidsplan for forskning (diskusjonssak)

Vedlegg 3

Regjeringen inviterer til høring angående sine planer for forskning og høyere utdanning:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-for-neste-langtidsplan-for-forskning-og-hoyere-utdanning/id2847923/?expand=horingsbrev>

UiB har intern frist 30. juni. Dekan har formulert ett brev (*vedlegg 3*). Dersom enhetene vil komme med skriftlig innspill, er intern frist ved fakultetet 18. juni. FFU ved LLE kan gi innspill om forskning til instituttleder for videreformidling.

18/21 Oppdatering av mandatet til FFU (vedtakssak)

FFU trenger oppdatere mandatet som står på nettsiden i tråd med nåværende praksis. Se:

[Mandat for FFU ved LLE | Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier | UiB](#)

Forslag til ny formulering:

1. Mandat

Forsknings-, formidlings- og forskerutdanningsutvalget (FFU) er instituttleders rådgivende og LLEs koordinerende organ i saker som gjelder forskning, forskerutdanning og formidling. Utvalget får konkrete oppgaver definert av instituttleder på løpende basis. Generelt arbeider utvalget for at instituttets målsettinger og langsiktige satsninger innenfor forskning, forskerutdanning og formidling, blir nådd, holder seg orientert om forskergruppenes aktiviteter, samt orienterer om utlysinger og tilsetninger av midlertidige forskerstillinger, eksterne forskningsmidler og søknadsrunder, og andre forskningsrelaterte saker fra høyere instanser.

2. Sammensetning

FFU ledes av LLEs forskningskoordinator/forskningsleder. Instituttets ph.d.-koordinator er utvalgets sekretær. Utvalget skal ha to representanter for gruppe B, herunder minst en doktorgradskandidat. Ut over dette settes utvalget sammen slik at det sikres representativ spredning på instituttets faggrupper:

- En representant fra fagene allmenn litteratur, nordisk litteratur, klassiske fag, norrøn filologi.
- En representant fra fagene språkvitenskap, nordisk språk inkl. islandsk, norsk som andrespråk.
- En representant fra fagene kunsthistorie, teatervitenskap, digital kultur.

I tillegg til dette oppnevnes lederne for instituttets godkjente forskerskoler som medlemmer av FFU dersom de er ansatt ved LLE. Instituttleder er ansvarlig for alle oppnevninger.

Hvert medlem av forskningsutvalget skal ha en personlig vararepresentant fra de respektive fagene medlemmet representerer. Representantene for forskerskolene skal ha en personlig vararepresentant fra gruppe A ved instituttet.

Forslag til vedtak:

FFU anbefaler instituttleder det oppdaterte mandatet med de endringer som framkom ved møtet.

19/21 Eventuelt

Referat fra møte i Forsknings- og formidlingsutvalget

Tid: 4. mai 2021, kl. 12.15

Sted: Zoom.

Innkalt: Pär Sandin (leder), Scott Rettberg, Anna Bohlin, Helga Mannsåker, Aidan Conti, Juliane Tiemann (gruppe B), Randi Neteland (gruppe B), Håvard Østrem Peersen (forskningsrådgiver), Anna Polster (sekretær)

Forfall: Kari Kinn

Saker:

07/21 Godkjenning av innkalling

Godkjent uten merknader

08/21 Protokoll fra møtet 15.2.2021

Ingen merknader

09/21 Orienteringssaker

5. Karriereutvikling for yngre forskere. Sentrale tiltak.

UiB har satt i gang arbeidet med å opprette et karrieresenter for yngre forskere og en nettportal med informasjon og ressurser som er relevante for yngre forskere. Det er opprettet en styringsgruppe og to prosjektgrupper. Den foreløpige arbeidstittelen er UiB Ferd.

6. Årsrapporter fra forskergruppene for 2020

Årsrapporten ble lagt frem til orientering. Under møtet kom det frem den formelle rapporten for forskergruppen i mellomalderfilologi (FIM) manglet. Den ble sirkulert i møtet.

10/21 Ledelse av forskergrupper (diskusjonssak)

FFU diskuterte om lederne av forskergruppene burde få føre timer for det i arbeidstidsregnskapet. FFU var positive til forslaget om at en burde kunne føre timer på to vilkår:

- at forskergruppen leverer inn årsrapport samtidig med leders arbeidstidsregnskap
- at forskergruppeleder i rapporten kan vise til aktivitet som går på administrasjon

FFU mente også at en burde sette et tak på hvor mange timer en kan føre for ledervervet. Et av forslagene var på 20 timer.

Forskningskoordinator tar med seg hovedpunktene fra diskusjonen tilbake til ledergruppen.

11/21 Publiseringstøtte som forutsetter open access (vedtakssak)

Etter ønske fra instituttledelsen diskuterte FFU om en var positiv til å gå inn for publiseringstøtte som forutsatte open access publisering.

FFU fattet følgende vedtak:

FFU anbefaler instituttleder en ordning for publikasjonsstøtte ved LLE som åpner for bevilging til publikasjonskostnader, med unntak av språkvask, utelukkende i det fall kontrakten godtar open access-tilgang i tråd med universitetets og statens retningslinjer: "enten ved at kanalen gir åpen tilgang på egen plattform eller ved at kanalen tillater åpen tilgjengeliggjøring i et vitenarkiv".

12/21 Eventuelt

Ingenting under eventuelt

Senter for kvinne- og kjønnsforskning
Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap
Institutt for filosofi og førstesemesterstudier
Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier
Senter for vitenskapsteori
Institutt for fremmedspråk

Referanse

2021/5321-SUO

Dato

31.05.2021

Rekrutteringsstillinger 2022-2023

Vi viser til brev av 15.4.2021, og takker for kvalitetssikring av rekrutteringsoversiktene.

Basert på instituttene tilbakemeldinger har vi oppdatert våre prognoser og sett på muligheten for å lyse ut rekrutteringsstillinger med tiltredelse i 2022/2023.

Prognose for 2022 – faste rekrutteringshjemler (faktisk ansatt pluss utlysninger/nytilsetninger)

	Måltall	Årsverk 2022 (ansatt)	Tiltredelse 1.1.2022	Tiltredelse 1.7.2022 (1.10.2022)	Sum årsverk (ansatt + nytilsatt)
IF	12	8,92		4	10,92
LLE	17	8,67	5	5	16,17
AHKR	15	15,71		(3)	16,46
FOF	6	4,08	2		6,08
SKOK	1	0	1		1
SVT	3	1,67	1	(1)	3
TOTALT	54	39,05	9	13	53,63

Prognose for 2023 – faste rekrutteringshjemler (inkludert rekrutteringer fra 2021/2022)

	Prognose årsverk per 1.1.2023 (inkl. rekruttering i 2021/2022)	Tiltredelse 1.1.2023	Avganger i 2023 fylles med nye utlysninger (kommer i 2022)
IF	12		
LLE	12	5	
AHKR	15		
FOF	5	1	
SKOK	1		
SVT	3		
TOTALT	48	6	

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

IF

IF har disponert 8,92 av 12 årsverk i 2022. Dette gir mulighet for å lyse ut

- i. 4 stillinger med halvårseffekt i 2022, dvs. tiltredelse ca. 1.7.2022.

LLE

LLE har disponert 8,67 av 17 årsverk i 2022.

Det foreslås utlysning i flere runder:

- i. Snarest utlysning av 5 stillinger med tiltredelse tidlig 2022, ii. Utlysning av 5 stillinger med halvårseffekt i 2022, dvs tiltredelse sommeren 2022.
- iii. Utlysning av 5 ytterligere stillinger med tiltredelse fra årsskiftet 2022/2023 (basert på avganger i løpet av 2022)

AHKR

AHKR fikk redusert måltallet sitt fra 17 til 15, og ligger nå over måltallet på grunn av inneværende forpliktelser. Vi ser at det er en del kandidater som har sluttdato høsten 2022, noe som gir mulighet for å lyse ut

- i. inntil 3 stillinger med oppstart fra høsten 2022.

FOF

FOF har disponert 4,08 av 6 årsverk i 2022. FOF vil også få en avgang i løpet av 2022.

Dette gir mulighet for å lyse ut

- i. 2 stillinger så snart som mulig, med tiltredelse fra 1.1.2022.
- ii. 1 stilling i 2022, med tiltredelse fra 1.1.2023.

SKOK

SKOK har én fast rekrutteringsstilling. Inneværende kandidat har sluttdato i desember 2021.

Dette gir mulighet for å lyse ut

- i. 1 stilling så snart som mulig, med oppstart fra årsskiftet.

SVT

SVT har disponert 1,67 av 3 årsverk i 2022. 1 stilling er ledig. Det vil trolig komme en avgang i løpet av sensommeren 2022. Dette gir mulighet for å lyse ut

- i. 1 stilling så snart som mulig med tiltredelse fra årsskiftet ii.
1 stilling med tiltredelse fra ca. 1.9.2022.

Fremdrift og tiltredelse

Det er et overordnet mål å komme tettest mulig på måltallet slik at man får maksimal aktivitet innenfor budsjettets rammer. Dette forutsetter tett oppfølging av rekrutteringsprosessen i alle ledd. Vi ber om at enhetene allerede nå før sommeren begynner å forberede utlysning av rekrutteringsstillinger. Utlysningstekstene sendes i ephorte til fakultetet. Stipendiatstillinger med tiltredelse tidlig i 2022, bør lysnes ut så snart som mulig og med søknadsfrist i september. Dato for tiltredelse avtales med fakultetet for hver enkelt stilling, og tiltredelse skal skje innen rimelig frist etter at tilbudet er gitt.

Generelt om utlysning av postdoktorstillinger

Postdoktorer kan utgjøre inntil 20% av det totale måltallet. Etter en periode med få postdoktorer har vi nå ca. 14 postdoktor årsverk på grunnbevilgningen. Det vil derfor ikke være anledning til å omgjøre ytterligere stipendiathjemler til postdoktorhjemler med det første. I løpet av 2022 vil noen postdoktorhjemler bli ledige slik at det på sikt vil være mulig å søke som omgjøring.

Egenandel i større prosjekter

Instituttene må selv vurdere om og eventuell hvor mange stipendiatstillinger en ønsker å legge inn som egenandel i planlagte prosjekter, og vurdere sannsynlig tilslagsprosent samlet sett. Disse skal holdes i beredskap, og ikke inngå i neste utlysningsrunde. Der det ikke er ledige hjemler i 2021/2022 til prosjekter, må egenandel beregnes fra og med 2022/2023. Dersom det viser seg at det ikke blir aktuelt å disponere disse til omsøkte prosjekter, kan de lysnes ut så snart dette er avklart (supplerende utlysning).

Budsjettinnspill

Behov for rekrutteringshjemler i forhold til instituttens strategiske satsinger og egenandel i større prosjekter bør så langt som mulig gjenspeiles i instituttens budsjettinnspill. Dette vil fakultetet få bruk for i de sentrale budsjettforhandlingene, særlig med tanke på å «vinne» i konkurransen om de midlertidige hjemlene som disponeres og tildeles av UiB sentralt.

Forbehold

Vi gjør oppmerksom på at 2020/2021-tallene er kun en prognose for utviklingen i måltallet. Dette er med forbehold om justering i forhold til inneværende kandidaters gjennomføring og eventuelle lovpålagte forlengelser, noe som kan påvirke antall ledige hjemler på sikt. En eventuell endring av fordelingskriterier kan også påvirke antall hjemler per enhet.

Det er også signalisert en ny runde med koronaforlengelser for stipendiater. Slike forlengelser vil kunne påvirke rekrutteringsbudsjettet, dersom det ikke medfølger finansiering. Effekten vil imidlertid fordeles over den kommende tre-fireårsperioden, avhengig av kandidatens sluttdatoer.

Vi ber om at informasjonen videresendes til aktuelle personer ved enhetene. Ved spørsmål kontaktes Susanne Ostendorf, susanne.ostendorf@uib.no, telefon 55 58 80 85.

Med vennlig hilsen

Kim Ove Hommen
fakultetsdirektør

Susanne Ostendorf
assisterende fakultetsdirektør

Momenter fra UIBHF til UiBs arbeid med innspill til Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning (LTP)

HF takker for muligheten til å komme med innspill til LTP-revisjonen. I innspillsbrevet fra KD av 21/5-2021 legges det opp til en disposisjon med ni spørsmål. HF vil følge denne disposisjonen der det er relevant.

- 1.Hvilke endringer i samfunnet (eller i bestemte sektorer) gir behov for endringer eller forsterket innsats innenfor forskning og høyere utdanning i årene som kommer?
- 2.Er det konkrete hindringer i det norske kunnskapssystemet som svekker måloppnåelsen for langtidsplanen, og hva kan i så fall gjøres?
- 3.Hva bør videreføres og hva bør endres ved målene i gjeldende langtidsplan?
- 4.Hva bør videreføres og hva bør endres ved prioriteringene i gjeldende langtidsplan?
- 5.Hva slags opptrappingsplaner bør den nye langtidsplanen ha, og hvordan og på hvilke områder bør de innrettes?
- 6.Er det områder som kan prioriteres ned eller mulige effektiviseringstiltak som kan iverksettes for å sikre handlingsrom til prioriterte opptrappinger?
- 7.Hvis det skal utvikles virkemidler for samfunnsoppdrag/"missions" i Norge, hvordan bør de være innrettet, og på hvilke områder er samfunnsoppdrag særlig aktuelt?
- 8.Hva er det viktigste som kan gjøres for å sikre høy tillit til forskningsbasert kunnskap i befolkningen?
- 9.Andre innspill.

HF mener forrige revisjonsrunde (2017-18) var konstruktiv og innebar en klar forbedring av LTP, men at det ikke desto mindre fremdeles er behov for en grundig revisjon. En revisjon bør omfatte ikke bare teksten, men også de tre hovedmålene og de fem sentrale prioriteringene. HF vil også trekke fram mulige endringer i den spesifikke omtalen av humanistiske perspektiver.

1. Samfunnsendringer

HF mener at de seneste årene særlig tydelig har vist at sentrale samfunnsutfordringer nå, ved siden av klimautfordringen, er svekket demokratiforståelse, offentlighetsfragmentering og økende ulikhet. Dette bør gjenspeiles både i formuleringen av overordnede mål og i de fem prioriteringene i LTP. «Et demokratisk og inkluderende samfunn» bør være øverste mål. Dette målet må forstås i vid forstand i det det forutsetter et fundament av helse, klima og økonomi, men like mye samfunnsfaglige, juridiske og ikke minst humanistiske perspektiver på språk, estetikk, kultur og historie.

2. Hindringer i kunnskapssystemet

Norsk kunnskapspolitikk er i økende grad instrumentalistisk, politisert og ensrettet. NFR har et for ensidig fokus på utfordringsdrevet forskning, og institusjonene presses til å konkurrere på de samme, smale nasjonale arenaene. Finansieringssystemet og insentivene brukes for aktivt i kunnskapspolitikken. Fokuset på faglig autonomi og grunnforskning må styrkes. Institusjonell autonomi er bare vesentlig i den grad den handler om å sikre akademisk frihet og faglig autonomi. Institusjonens «autonomi» til å maksimere uttelling i det konstruerte insentivsystemet, er i seg selv ikke av prinsipiell betydning eller vekt.

Opphøyelsen av økonomiske hensyn til å bli et mål i seg selv snarere enn et middel, bærer preg av OECDs sterke innflytelse på norsk kunnskapspolitikk, et fenomen som i senere år med rette er kritisert fra flere hold, og som er en åpenbar hemsko for så vel forskning som høyere utdanning. Økonomiske hensyn er viktige, men kan ikke være overordnet mål for forskning og høyere utdanning.

Det norske kunnskapssystemet er også for sterkt preget av at man etterligner europeiske kunnskapsdokumenter og setter et urealistisk krav til innhenting av EU-midler øverst på agendaen. Norsk kunnskapspolitikk bør ha sterkere selvtillit og samfunnsforankring og man bør anlegge et tydeligere fokus på samfunnets kulturelle behov og forutsetninger.

Det er et uheldig signal at LTP innledes med formuleringen «Regjeringens prosjekt er å legge til rette for vekst i samlet verdiskaping og nye lønnsomme arbeidsplasser ...». Dette signaliserer at dagens LTP fokuserer på materiell vekst, innovasjon og arbeidsplasser som det grunnleggende målet for forskningspolitikken. HF mener at økonomisk soliditet og forskning/høyere utdanning begge er viktige hensyn og gjensidig forsterkende, men det ene er ikke et middel for det andre. Snarere er disse begge midler for det høyere politiske målet, som må være et godt, demokratisk samfunn for individuell utfoldelse og like muligheter. En slik perspektivendring bør gjenspeiles i den tredelte målformuleringen.

Instrumentalismen i LTP er til hinder for forskningens mål. I tråd med et klarere forskningsmål, bør LTP tydeligere innarbeide begreper om grunnforskning, disiplinfag og faglig autonomi. Å utelukke begrepet grunnforskning fra LTP framstår som demonstrativt og kunnskapspolitisk ytterliggående. Begrepet grunnforskning reflekterer vesentlige trekk ved kunnskapskulturen som handler om basale ferdigheter og innsikter, fagidentitet, kunnskap om metode og teori, og en rekke aspekter ved fundamentet for kunnskapsutvikling. Det langsiktige og uforutsigbare med forskning må få konsekvenser for kunnskapssynet i LTP. Ikke alle problemer løses ved problemorientert forskning. Vitenskapshistorisk er det utallige eksempler på at grunnforskning legger grunnlaget for å løse presserende samfunnsoppgaver på lengre sikt.

Overdreven bruk av nasjonale konkurransearenaer er et hinder for forskning og påvirker institusjonenes prioriteringer i alt for stor grad. Forholdet mellom basisfinansiering og konkurransearenaer må ses i sammenheng med hensynet til diversitet i sektoren som Styringsmeldingen legger opp til. Humaniorafeltet er et breddefelt som i hovedsak er avhengig av institusjonenes stabile basisfinansiering.

En tiltagende spesialisering innenfor henholdsvis forskningsfokus og undervisning truer idealet om forskningsbasert utdanning. LTP bør inneholde et tydelig forsvar for kombinerte stillinger med både forskning og undervisning, og at slike stillinger helst fylles gjennom åpne utlysninger og ligger i et professorløp. Slik bør LTP forsvare idealet om forskningsbasert undervisning og akademisk frihet i akademias rekrutterings- og karrieropolitikk.

3. Målene

LTP bør skille mellom mål og midler. Øverste mål i dagens LTP, «Styrket konkurransekraft», kan ikke i seg selv være et kunnskapspolitisk mål, men snarere et middel for et bedre samfunn – i likhet med forskning og høyere utdanning. Derfor bør første mål være «Et demokratisk og inkluderende samfunn», og LTPs tekst og prioriteringer bør skrives om i henhold til dette. Ingen liste har en tilfeldig orden. Dersom de tre overordnede «målene» i LTP mot forhåpning skulle overleve en revisjon, bør rekkefølgen endres. «Fremragende fagmiljøer» bør stå øverst og «Konkurranseevne og innovasjon» settes nederst.

Det overordnede *politiske* målet i LTP bør være et stabilt, inkluderende og demokratisk samfunn som ramme for frie og sikre liv med like muligheter. Dette bør være øverste mål. LTP inneholder allerede gode formuleringer om betingelsene for demokratisk samfunnsutvikling (f.eks. 1.5.4), men disse innsiktene reflekteres ikke i overordnede mål og prioriteringer slik de er formulert i dagens LTP.

Det isolerte *målet for forskning i streng forstand* være erkjennelse og innsikt. Et slikt mål bør også gjenspeiles tydeligere i LTPs tre overordnede mål. «Erkjennelse og innsikt» kan med fordel erstatte den nå for lengst forslitte frasen «fagmiljøer av fremragende kvalitet».

Horizon Europe skiller tydelig mellom ERC-søylen for fremragende, interessedrevet forskning og en tematisk søyle 2 på en måte man ikke gjenfinner i LTP. Det er også symptomatisk at selv en så instrumentell strategi som Horizon Europe setter søylen for fremragende,

nysgjerrighetsdrevet forskning først blant sine prioriteringer. LTP burde følge sitt åpenbare forbilde i hvert fall på dette punktet.

4. Prioriteringene

LTPs første og femte prioritering bør omformuleres. Hav bør endres til hav og kystkultur. Denne endringen vil reflektere et sterkere fokus på kultur og samfunn i LTP. Endringer i klima og forvaltning av havets ressurser har stor betydning for mennesker i kystsamfunn i hele landet. Kystkulturen inkluderer kulturell og historisk kunnskap som har både lokal og global relevans.

Prioriteringen «Samfunnssikkerhet og samhørighet i en globalisert verden» fremstår som en oppkonstruert prioritering som blander overvåkning med kulturelle hensyn og humanistiske verdier. Tittelen på denne prioriteringen bør heller fokusere på et demokratisk og inkluderende samfunn og ulikhetsproblematikk (jf ovenfor). Kap 7 i LTP, som omhandler denne prioriteringen, har en rekke gode formuleringer om demokrati og samfunnsutvikling, men bør omhandle også forskningsfokus på språk, estetikk og historie som selvstendige kulturelle mål. Formuleringen «Samfunnssikkerhet og samhørighet» bærer preg å være hentet fra europeiske forskningsdokumenter knyttet til tidlige forarbeider til Horizon Europe der man en stund opererte med «secure and inclusive societies». Dette er ikke en sammenstilling som gjenfinnes i den ferdige Horizon Europe, der inkluderende samfunn nå er skrevet inn i «Cluster 2: culture, creativity and inclusive society». På dette punktet bør LTP ta lærdom fra EUs kunnskapspolitiske diskusjoner og knytte inkluderende samfunn til kultur, kreativitet, kunst og demokrati og sette dette høyt på agendaen i sine prioriteringer. Alternativt bør denne prioriteringen deles i to, slik at det blir i alt seks prioriteringer, - med «Demokratisk og inkluderende samfunnsutvikling» først, og «Samfunnssikkerhet» sist, om det skal være egen prioritering.

Alle lister markerer en orden eller et hierarki, og begge LTPs to sentrale lister - "mål" og "prioriteringer" står tilsynelatende på hodet.

5. Opptrappingsplaner

NFR bør opprette et program med spesifikk humaniorainnretning i tråd med et overordnet mål om demokratiske og inkluderende samfunn (jf ovenfor).

6. Nedprioriteringer

«Styrket konkurransekraft» kan flyttes fra kategorien «mål» og knyttes til prioriteringene «muliggjørende teknologier» og «fornyelse i offentlig sektor».

7. Missions

HF har ikke en omforent oppfatning om hvor vidt «missions» kan være en velegnet strategi for forskning og viser til den omfattende debatten om dette.

8. Høy tillit til forskningsbasert kunnskap

Slik tillit oppnås best ved å understreke faglig autonomi og UH-institusjonenes rolle som kompromissløse representanter for ren erkjennelsesjakt og åpen, fordomsfri debatt. Dette er universitetenes tradisjonelle rolle som institusjoner frirom kritikk og desinteressert sannhetssøken i et åpent demokrati. Selv om forskningspolitikken er avgjørende viktig og politiske prioriteringer må styres av nyttehensyn og ideologi, må *forskningen som sådan* avpolitiseres og i størst mulig grad beholde et autonomt rom. Slik bidrar universitetene best til samfunnet som helhet.

9. Andre innspill knyttet til humaniora

Humaniora må ses på egne premisser i LTP. Humaniora og samfunnsfag slås konsekvent sammen med samfunnsfagene i LTP. Selv om det er en del trekk som forener disse fagområdene og det er en stor grenseflate der humaniora og samfunnsfag glir over i hverandre, er det også ulikheter på en rekke områder. Stortingsmeldingen om humaniora (2017) forutsetter eksplisitt at humaniora fungerer best på egne premisser. Dette betyr en mindre instrumentell tilnærming til humanistiske elementer, som i større grad må ses som mål i seg selv. Kjerneelementer i humanistisk forskning er estetikk, språk og historie. Slike elementer er i liten grad skrevet inn i LTP, og figurerer mest som underpunkter til problematikker knyttet til teknologiutvikling og innvandring. LTP bør i større grad løfte slike perspektiver fram som fundamentale for erkjennelse, identitet og deltagelse i et åpent, demokratisk samfunn (jf pkt 3c ovenfor). Kultur, kreativitet og kunst spiller nå en tydeligere rolle i Horizon Europe enn i LTP.

LTP må ha en tydelig strategi for små og utsatte fag som er av nasjonal betydning, men som ikke fanges opp av finansieringsordningens insentivsystem av studiepoeng og eksterntfinansiering. Her er det flere eksempler innenfor humaniora, som forskningsbasert forvaltning av norsk og samisk gjennom fag som leksikografi, onomastikk, terminologi etc. Problematikken gjelder også bredden av fremmedspråk og mangfoldig kulturkompetanse representert i små og utsatte fag som er vesentlige for samfunnets kulturelle kompetanse og beredskap. Det er en rekke humanistiske fagområder som ikke kan vinne fram i NFRs prosjektkonkurranser.

LTP bør i større grad fokusere på behovet for forskningsbasert forvaltning av Kulturarv i bred forstand. «Kulturarv» er ikke bare knyttet til museale hensyn, men også språk, litteratur og kunst er kulturarv avhengig av forskningsbasert forvaltning og utvikling. LTPs forglemmelse av hensyn til nasjonale kunst- og kulturuttrykk har dyptgripende konsekvenser for såvel NFRs prioriteringer som UH-institusjonenes rekrutteringspolitikk. LTP bør eksplisere både NFRs og institusjonenes ansvar for å forvalte lokalt og nasjonalt språk, kunst, kultur og historie.

LTP bør være tydelig på at ønsket om «åpen forskning» ikke i praksis skal bety overgang fra leserbetaling til forfatterbetaling, som verken er mer praktisk eller prinsipielt bedre. Mange humaniorafag har gode erfaringer med konsortieordningen der KD og institusjonene går sammen om sentrale tidsskrift.